

Европейски икономически и социален комитет

INT/605
Счетоводни директиви –
преразглеждане

Брюксел, 29 март 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

**„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно
годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети
и свързаните доклади на някои видове предприятия“**

COM(2011) 684 final – 2011/0308 (COD)

Докладчик: г-н **Paulo Barros Vale**

На 15 ноември 2011 г. Европейският парламент и на 29 ноември 2011 г. Съветът решиха, в съответствие с член 50, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия“
COM(2011) 684 final – 2011/0308 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 8 март 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от 29 март), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 125 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 8 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. **Обобщение и заключения**

- 1.1 Микропредприятията, малките и средните предприятия представляват значителен дял от предприемаческата тъкан на ЕС, поради което ЕИСК приветства всички инициативи, които могат да доведат до по-добро функциониране на единния пазар и които улесняват и насърчават трансграничните инвестиции и търговия. Малките и средните предприятия (МСП) са тези, които в най-голяма степен допринасят за икономическия растеж, за създаването на работни места и за иновациите. Те са и най-податливите на промените и развитието.
- 1.2 Опростяванията, предложени в настоящото преразглеждане, отговарят на целта, очертана в стратегията „Европа 2020“, за устойчиво и приобщаващо развитие, на принципа на опростяване, изтъкнат в съобщението „Акт за единния пазар“ и на признаването на централната роля на МСП за икономическото развитие, посочена в съобщението на Комисията „Мисли първо за малките – *Small Business Act* за Европа“.
- 1.3 Пълното хармонизиране на рамковите критерии по отношение на размера в целия Европейски съюз (ЕС) е инициатива, която се приветства и която според ЕИСК трябва да бъде разширена така, че да включва т.нар. „микропредприятия“. Трябва също така да се насърчава наличието на единна нормативна рамка, която да обхваща цялата система на предприятията. Като насърчава равнопоставеността в целия ЕС, това общо унифициране трябва да се утвърди като средство за насърчаване на конкуренцията.

- 1.4 Също така трябва да се подчертае фактът, че на държавите членки не е позволено да изискват от малките предприятия да предоставят допълнителна информация освен тази, предвидена в новата директива. Само по този начин е възможно да се постигнат изцяло целта за опростяване, която се предлага в настоящото преразглеждане, и нейното прилагане в полза на всички, като се спазват интересите на ползвателите на финансова информация, независимо дали те са инвеститори, кредитори, държавата или обществеността като цяло.
- 1.5 ЕИСК смята, че, при положение че са гарантирани посочените по-горе интереси, предложените опростявания и хармонизация могат да бъдат прилагани и за данъчни цели, което би попречило на държавите членки да изискват представянето на допълнителна информация с цел събиране на данъци. Банките също трябва да бъдат информирани за промените и възможността за адаптиране на методите си за анализ към новите правила за финансовите отчети, с което се избягва необходимостта от представяне на допълнителна информация.
- 1.6 От опростяването на финансовите отчети само по себе си не може да се очаква стимул за създаването на предприятия и подобряването на бизнес средата. Тази цел ще бъде със сигурност постижима, само ако едновременно с това се предприемат други мерки, стимулиращи растежа на икономиката. Въпреки това трябва да се приветстват тази или всяка друга инициатива, която позволява намаляването на административните и алтернативните разходи, а така също и други мерки за намаляване на бюрокрацията (задължения за оповестяване, получаване на лицензи и разрешителни и др.).
- 1.7 Що се отнася до намаляването на разходите, човешки и финансови, без съмнение предложените опростявания ще доведат до освобождаване на средства, които могат да бъдат приложени в други сфери от дейността на предприятията.
- 1.8 Подчертава се и се приветства значението на това малките предприятия да бъдат освободени от задължителния одит, независимо дали са акционерни дружества или не, но ЕИСК счита, че тази процедура трябва да остане задължителна в предприятията, в които работят над 25 лица. Необходимостта от спазване на тази процедура в някои малки предприятия е твърде голяма тежест – трябва да се гарантира освобождаването от нея, когато става въпрос за малки предприятия, които не са котираны на фондовата борса, независимо от юридическата форма на дружеството. Тази процедура трябва да бъде използвана факултативно и отговорността за вземане на решение трябва да бъде на съдружниците или акционерите.
- 1.9 От друга страна, ако счетоводните процедури се извършват по електронен път, а финансовите отчети се изготвят с наличните на пазара счетоводни софтуери, опростяванията могат, поради наложителното актуализиране на тези софтуери, да доведат до по-големи разходи в началната фаза, които не са за пренебрегване.

- 1.10 Трябва да се има предвид и въздействието, свързано с разходите, което адаптирането на процеса на събиране на наличната информация ще има както за статистическите органи, така и за данъчната администрация.
- 1.11 В повечето малки предприятия финансовите отчети продължават да се разглеждат единствено като задължение, наложено от закона и в полза на данъчната администрация. Въпреки че до голяма степен за този възглед допринася малкият размер на предприятието, който прави невъзможно наемането на вътрешни счетоводители, основният фактор продължава да бъде липсата на обучение на управителите и собствениците на много МСП. Поради това трябва да се препоръчат и подкрепят продължаването и засилването на инициативите за обучение и информиране на предприемачите във връзка с тълкуването на наличната информация, като по този начин може да им се помогне да избегнат някои грешки на управлението „на око“. Успоредно с това трябва да се има предвид и значението на актуализирането на обучението за счетоводителите в счетоводните служби, където е съсредоточена по-голямата част от изготвянето на финансовите отчети на малките предприятия. Освен това трябва да се насърчава и подкрепя обучението на тези счетоводители в областта на законодателните промени.
- 1.12 Що се отнася до задължението за информиране за плащания, които се извършват към правителствата от страна на предприятия в добивната промишленост и дърводобива, ЕИСК приветства въвеждането на тази мярка, но се застъпва за разширяване на нейното прилагане по отношение и на други важни сектори. За целите на прозрачността, в това оповестяване трябва да бъде включена и всяка концесия на частни оператори, отнасяща се за дейности от обществен интерес, като сделките в областта на транспортната мрежа, водите, енергетиката и комуникациите, както и хазартните игри, които са свързани със значителни суми и които, с изключение на хазарта, представляват най-основните обществени услуги за населението.
- 1.13 Някои от разпоредбите на разглежданата понастоящем директива противоречат на установеното в Международните стандарти за финансово отчитане (IFRS – *International Financial Reporting Standards*), по-специално във връзка с факта, че в баланса се включва все още невнесенят капитал, и по отношение на максималния период на амортизация на търговската репутация. ЕИСК приветства факта, че предложението за директива не предвижда задължителното възприемане по отношение на МСП на Международните стандарти за финансово отчитане (IFRS), докато не бъдат извлечени всички поуки от тяхното неотдавнашно прилагане в световен план.
- 1.14 Все още се обсъжда прилагането на разпоредби относно микропредприятията, които ще разглеждат тези предприятия самостоятелно. Важно е нормативната рамка на микропредприятията да бъде съвместима с тази, която се разглежда понастоящем, като се избягва разпръскване на информацията в различни документи.

2. Контекст на предложението

- 2.1 С настоящото предложение за директива се предлага отменянето на 4-та и 7-а директива (Директива 78/660/ЕИО относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества и Директива 83/349/ЕИО относно консолидираните счетоводни отчети) и тяхното заменяне с една единствена Директива относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия.
- 2.2 Това преразглеждане се вписва в разширен набор от инициативи на Комисията за опростяване на задължителните за МСП процедури с цел намаляване на наложената административна тежест за този тип предприятия и допълва предложението за директива от 2009 г. относно финансовите отчети на микросубектите. Изготвянето на финансовите отчети се разглежда като едно от регулаторните задължения с най-голяма тежест за дружествата и особено за тези с по-малки размери.
- 2.3 Преразглеждането на счетоводните директиви е споменато в съобщението на Комисията „Акт за единния пазар — Дванадесет лоста за насърчаване на растежа и укрепване на доверието. Заедно за нов тип икономически растеж“ като един от лостовете за стимулиране на растежа. В документа се подчертава значението на редуцирането на регулаторните изисквания за МСП както на европейско, така и на национално равнище.
- 2.4 Целите на преразглеждането са: намаляване и опростяване на административната тежест, свързана с изготвянето на финансовите отчети, по-специално за малките предприятия; увеличаване на яснотата и равнището на съпоставимост на финансовите отчети, което е изключително важно за предприятия с трансгранична дейност; защита на ползвателите на финансова информация; нарастване на прозрачността на плащанията, извършени към правителствата от страна на предприятията в добивната промишленост и дърводобива от девствени гори.
- 2.5 Беше извършена консултация със заинтересованите страни, включваща отговорниците за изготвянето на финансовите отчети, ползвателите, организациите, изготвящи счетоводните стандарти, и публичните органи, а така също и оценка на въздействието, като се стигна до следните заключения:
- 2.5.1 Що се отнася до изготвянето на финансовите отчети, тъй като те се разглеждат като изключително тежка задача за дейността на предприятията, с особено въздействие върху по-малките, се променят изискванията на директивите, като се създава специфичен „минирежим“ за малките предприятия, намаляващ отчетните изисквания в бележките към отчетите, задължителният одит става по-гъвкав и се премахва задължението за изготвяне на консолидирани финансови отчети за малките групи.

- 2.5.2 Рамковите прагове по отношение на размера на предприятията се хармонизират, като се гарантира един и същи подход в цяла Европа към предприятията с еднакъв размер.
- 2.5.3 Броят на възможностите, с които разполагат държавите членки, за представяне на допълнителна информация е ограничен, с цел да се хармонизират практиките в ЕС и да се увеличи равнището на съпоставимост на финансовите отчети.
- 2.5.4 В съответствие с подкрепата на Комисията за Инициативата за прозрачност в добивната промишленост (ИПДП) и с ангажимента, поет в заключителната декларация от срещата на върха на Г-8 в Deauville, възниква задължение за оповестяване на извършените плащания от страна на предприятията към правителствата, както на индивидуална, така и на консолидирана основа.
- 2.6 Като средство за защита на заинтересованите страни от евентуално намаляване на количеството налична информация, оповестяването на информация, свързана с гаранции и задължения и отнасяща се до сделки със свързани лица, става задължително. Това задължение вече съществуваше в някои държави.
- 2.7 Изразява се надежда, че опростяването на счетоводните правила за МСП ще допринесе за подобряване на бизнес средата и ще стимулира създаването на предприятия, с последващо положително въздействие върху растежа на заетостта. Едновременно с това и при положение че икономите, свързани с това опростяване, биха възникнали в резултат от намаляване на разходите за външни счетоводители или счетоводни дружества, може да се очаква известно отрицателно въздействие върху заетостта, което според Комисията като цяло ще доведе до нулево общо въздействие на тази мярка върху заетостта.
- 2.8 Не се очаква опростяването на изготвянето на счетоводните документи за най-малките предприятия да доведе до загуба на стимул за растеж. Нарастването на разходите, до което би довела промяната в размера на предприятието, не се разглежда като ключов фактор за решенията на предприятията, свързани с растежа.

3. Основни мерки

- 3.1 С оглед намаляване на административната тежест, свързана с изготвянето на финансовите отчети, се въвежда специален режим за малките предприятия, с който се ограничава задължението за оповестяване на някои видове информация в бележките към отчетите. Задължителното оповестяване вече ще се отнася единствено до: счетоводните политики; гаранциите, задълженията, непредвидените случаи и договореностите, които не са признати в баланса; събитията след датата на баланса, които не са признати в него; дългосрочните и обезпечените дългове; сделките със свързани лица. Макар това да е задължително в някои държави членки, в повечето от тях се предвижда освобождаване от оповестяването на събитията след датата на баланса и на сделките със свързани лица, поради което оповестяването на тази информация би могло да породи допълнителни задължения. Въпреки това включването на това задължение се разглежда като необходимо, за да се компенсира намаляването на наличната информация и за да се защитят ползвателите на информацията.
- 3.2 Хармонизират се рамковите прагове за определяне на размера на предприятията: малки, средни и големи (изчислени въз основа на общата сума по баланса, оборота и броя на заетите лица), като се гарантира единно класифициране в целия ЕС. Така предприятията с еднакъв размер ще се третират еднакво в различните държави членки. По този начин намаляването на административната тежест, което е целта на предложението, ще облагодетелства в еднаква степен по-малките предприятия във всички държави членки.
- 3.3 Одитът става незадължителен за малките предприятия. Въпреки това, имайки предвид размера на въпросните предприятия, като цяло изглежда, че изискваната прозрачност на отчитането не е поставена под въпрос. Независимата заверка на отчетите, дори и опростени, изискванията за прозрачност по отношение на представянето им и по отношение на информацията, предоставяна на заинтересованите страни, включително социалният диалог, остават важни за малките предприятия.
- 3.4 Представянето на консолидирани финансови отчети става незадължително за малките групи (когато предприятието майка и дъщерните предприятия на консолидирана база не надхвърлят два от предвидените показатели).
- 3.5 Задължителни стават общите принципи за „същественост“ и „предимство на съдържанието пред формата“, които заедно с намаляването на възможностите за представяне на допълнителна информация на разположение на държавите членки спомагат за хармонизиране на практиките в целия ЕС, като се повишава степента на съпоставимост на финансовите отчети.
- 3.6 Предвижда се нова процедура, която да се прилага за големи предприятия и предприятия, извършващи дейност от обществен интерес, във връзка с оповестяването

на плащанията, извършени към правителствата и произтичащи от дейности в областта на добивната промишленост и дърводобива.

4. Бележки

- 4.1 Въздействието на настоящата тежест, свързана с изготвянето на финансовите отчети, е значително, поради което ЕИСК подкрепя целта на Комисията за опростяване с прилагане на принципа „мисли първо за малките“. Микропредприятията, малките и средните предприятия усещат в най-голяма степен административната тежест и алтернативните разходи за изготвяне на финансовите отчети, поради което тези опростявания ще се отразят върху голяма част от европейските предприятия.
- 4.2 Сега, почти 20 години след създаването на единния пазар, Комисията демонстрира желание за опростяване на процедурите, с които се утежняваше дейността на предприятията. Важността на усилията за опростяване е безспорна, като целите в основата им следва да бъдат приветствани и подкрепени. Въпреки това трябва да се внимава да не се прекалява в желанието за опростяване и да се гарантират доверието и информирането на заинтересованите страни и ползвателите на финансова информация, какъвто изглежда е случаят в разглежданото предложение. Опростяването не трябва да води до необходимост от разширяване на информацията, съдържаща се във финансовите отчети, с допълнителни елементи, за да се изпълнят изискванията за данъчна информация и условията на банките. Ако това се случи, ще бъдем изправени пред отрицателно въздействие, което е точно противоположно на предложената цел, като по този начин ще се увеличи още повече тежестта на разходите за предприятията, задължени да събират три различни типа информация за различни цели: правни, фискални и свързани с финансирането.
- 4.3 Както всяка промяна, тази, която се предлага понастоящем, ще изисква адаптирания, които в началото може да не бъдат одобрени или да не окажат значително икономическо въздействие, но със сигурност ще доведат до намаляване на разходите и до уеднаквяване на критериите и типовете информация, която се изисква в целия ЕС. В началото може дори да се отбележи отрицателно въздействие върху разходите поради необходимостта, по-специално, от актуализиране на софтуера, обучение и адаптиране в процеса на събиране на данъчни и статистически данни. Усилията със сигурност ще бъдат бързо компенсирани с ползите, възникващи в резултат на промените. Следователно трябва да се подкрепят усилията за опростяване, за което може да допринесе значително допълването на тези мерки с други, чрез които да се насърчава обучението и информирането на предприемачите, счетоводителите и ползвателите на информацията, предоставяна във финансовите отчети.

4.4 От особено значение в настоящото предложение за изменение е въвеждането на освобождаване от задължителен одит за малките предприятия, независимо дали са акционерни дружества или не. ЕИСК не е съгласен с тази дерогация за предприятия, в които работят над 25 лица, защото заверката от оправомощен независим орган представлява ценна помощ и гаранция за МСП с такива размери. Задължителният одит изпълнява обществена функция, а именно установяване на достоверността на финансовите отчети, което е условие *sine qua non* в едно общество, което зависи в голяма степен от ефективността на предприятията в условията на пазарна икономика. Тази мярка има действително и много съществено финансово въздействие върху дейността на малките предприятия, които не са котираны на фондовата борса и които бяха задължени да спазват тази процедура единствено заради юридическата си форма, а не заради размера си. Няма логика на едно малко предприятие, което не е котирано и поради това няма задължение за оповестяване и прозрачност и запазването на което е от съществено значение, да бъде налагана тежка процедура, просто защото е избрало да бъде учредено като юридическо лице, чиято правна форма определя това задължение. Задължителният одит трябва да служи за целите на адресатите на финансовите отчети, а не просто да следва сляпо задължителните законови процедури, свързани с юридическата форма на предприятията. Решението за извършване на задължителен одит трябва да се взема от съдружниците и акционерите, мениджърите и управителите на малките предприятия. Не трябва да се допуска държавите членки да налагат това изискване, дори ако това означава необходимост от промени в националното законодателство относно правната рамка за видовете дружества.

В предприятията, в които работят над 25 лица, може да се изисква задължителен одит.

4.5 Както и в становището относно „Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива 78/660/ЕИО на Съвета относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества във връзка с микросубектите“, ЕИСК приветства предложението за опростяване, тъй като то стимулира предприемачеството и конкурентоспособността, допринасяйки за завършването на единния пазар. Също така приветства усилията за уеднаквяване чрез налагането на опростяване във всички държави членки, както беше посочено в това становище.

4.6 Друго нововъведение, което следва да се изтъкне и чието значение за насърчаване на единния пазар със сигурност ще бъде съществено, е определянето на критерии за размера и тяхното прилагане във всички държави членки. Само по този начин може да се гарантира еднакъв подход в целия ЕС по отношение на предприятия с едни и същи размери. Въпреки това сред категориите, споменати в член 3 на директивата, не откриваме микропредприятията, което противоречи на определенията, използвани в определени области като държавните помощи, усвояването на структурните фондове и програмите на Общността. С право считана за стимул за предприемаческия динамизъм и създаването на работни места, тази категория предприятия е включена в Препоръка 2003/361/ЕО. Следователно в настоящата директива трябва да се включи

определение за категорията на микропредприятията, като по този начин в един и същи документ ще бъдат обхванати всички категории предприятия, които обикновено се използват в ЕС.

- 4.7 Също във връзка с темата за микропредприятията, предложението за директива от 2009 г. относно микросубектите все още е в етап на преговори. Няма смисъл едни и същи въпроси да се разглеждат в два документа. Разпиляването на информацията е източник на разходи и объркване за ползвателите, което трябва и може да бъде избегнато в този случай. Ето защо е важно регулаторната рамка за микросубектите да бъде съвместима с настоящото предложение за директива и дори да бъде обединена с него, като се избягва разпиляването на информация и необходимостта предприятията и счетоводителите да правят справки в различни документи.
- 4.8 Що се отнася до въпроса за оповестяване на плащанията към правителства, може да има известно съпротивление срещу прилагането на тази мярка за други сфери от обществен интерес или които изискват обществени концесии, освен предвидените добивна промишленост и дърводобив. ЕИСК обаче смята, че тази амбиция трябва да бъде преследвана, като се демонстрират връзките между дружествата и публичния сектор при сделките, свързани с транспортната мрежа, водите, енергетиката и комуникациите, както и хазартните игри. Въвеждането на тази мярка е новаторско, но може и е желателно този процес да се задълбочи.

4.9 Изглежда съществуват разпоредби, които противоречат на установеното в Международните стандарти за финансово отчитане (IFRS), във фаза, в която повечето държави членки на ЕС вече са възприели международните стандарти, въпреки че в Европа не съществува общо задължение за възприемане на тези разпоредби по отношение на МСП. IFRS са вече задължителни при изготвяне на финансовите отчети на котираните предприятия, като съществува тенденция за уеднаквяване на счетоводните практики, използвайки тези стандарти, така че настоящата директива също би трябвало да отчита тази тенденция. Във връзка с това е важно да се отбележи, че съществуват противоречия по два въпроса: включването на невнесен капитал в рубриката акционерен капитал на балансите и амортизацията на търговската репутация за период от максимум пет години. Когато бъдат извлечени всички поуки от прилагането на международно равнище на приетите наскоро IFRS по отношение на МСП и корекциите на тези две несъответствия станат съвместими с опростяването на процедурите, ще е важно да се извърши хармонизиране на правилата, прилагани в ЕС, с приетите международни стандарти.

Брюксел, 29 март 2012 г.

Председател
на
Европейския икономически и социален
комитет

Staffan Nilsson
